

HOOFDSTUK VII

DE RAAD VAN STATE EN DE
ADMINISTRATIEVE RECHTSCOLLEGES

Art. 160. Er bestaat voor geheel België een Raad van State, waarvan de samenstelling, de bevoegdheid en de werking door de wet worden bepaald. De wet kan evenwel aan de Koning de macht toekennen de rechtspleging te regelen overeenkomstig de beginselen die zij vaststelt.

De Raad van State doet bij wege van arrest uitspraak als administratief rechtscollege en geeft advies in de door de wet bepaalde gevallen.

▷ **Wetg.:** — Vroeger art. 107*quinquies*, eerste en tweede lid. Ingevoegd door de grondwetswijziging van 18 juni 1993 (B.S. 29.VI.1993).

— Zie R.v.St.-Wet; R.B. 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State; K.B. 2 april 1991 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State inzake de dwangsom; K.B. 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State.

Rspr.: — Het vereiste om over elk voorontwerp van decreet het beredeneerd advies van de afdeling wetgeving van de R.v.St. in te winnen, is geen regel die door of krachtens de Grondwet is vastgesteld tot het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de gemeenschappen en de gewesten. Arbitragehof, 30 juni 1988, nr. 66 (B.S. 21.VII.1988).

— Een decreet dat elk rechtscollege en met name de Raad van State machtigt tot het gelasten van uitspraak van de tenuitvoerlegging van een machtiging gegrond op het niet in acht nemen van de regels inzake milieu-effectrapportage, regelt de bevoegdheid van de rechtscolleges en met name van de Raad van State welke een aangelegenheid is die door de Grondwet aan de federale wetgever is voorbehouden. Arbitragehof, 21 december 1990, nr. 41/90 (B.S. 18.I.1991).

— Overeenkomstig art. 14 R.v.St.-Wet kan ieder die van een belang doet blijken een beroep tot vernietiging instellen tegen “de akten en reglementen van de onderscheidene administratieve overheden”. Art. 17 R.v.St.-Wet biedt de mogelijkheid de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden akte of van het bestreden reglement te vorderen. Die algemene bevoegdheid van de Raad van State is even-

wel uitgesloten wanneer een specifiek gerechtelijk beroep tegen een bepaalde bestuurshandeling is georganiseerd.

Arbitragehof, 28 september 1995, nr. 66/95 (B.S. 7.X.1995).

— Het komt de decreetgever toe, op grond van zijn bevoegdheid voor onderwijsaangelegenheden, een bepaling, die ertoe strekt de voorrangsregels inzake tijdelijke aanstellingen te doen eerbiedigen en de gevolgen van de miskenning ervan te bepalen voor een onregelmatige aanstelling, aan te nemen. Aan die vaststelling wordt geen afbreuk gedaan mocht blijken dat die bepaling op zichzelf genomen of in samenhang gelezen met andere bepalingen, meebrengt dat een individuele administratieve rechtshandeling die rechten heeft doen ontstaan kan worden “ingetrokken” buiten de termijn voor het instellen van een annulatieberoep tegen een dergelijke rechtshandeling bij de R.v.St. Die bepaling, al zou zij afwijken van de door de R.v.St. ontwikkelde rechtspraak inzake de voorwaarden waaronder onregelmatige individuele administratieve rechtshandelingen die rechten hebben doen ontstaan, kunnen worden ingetrokken, wijzigt geenszins de termijn voor het instellen van een beroep tot nietigverklaring; aldus doet de decreetgever noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks afbreuk aan de samenstelling, de bevoegdheid en de werking van de R.v.St.

Arbitragehof, 18 januari 1996, nr. 7/96, (B.S. 28.II.1996), *T.B.P.*, 1996, 284 noot STEVENS, J.

— Wanneer de grondwetgever het bestaan van een Raad van State heeft bevestigd, heeft hij weliswaar geen enkel voorbehoud gemaakt ten aanzien van de overeenstemming van de thans aan die instelling erkende bevoegdheid met het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Aangezien hij echter in art. 160, eerste lid, de wetgever belast met het bepalen van de bevoegdheid van de Raad van State, kan men uit dat stilzwijgen niet afleiden dat artikel 14 R.v.St.-Wet en de interpretatie die dat hoge rechtscollege aan die bepaling heeft gegeven integraal een optie zouden vertegenwoordigen die in de Grondwet is ingeschreven.

Naast het feit dat geen enkele bepaling van de Grondwet de Raad van State bij de instellingen van de uitvoerende macht plaatst, kan uit de verdeling van de staatsfuncties en de regeling van de verhoudingen tussen de onderscheiden staatsmachten, zoals die in de Grondwet zijn ingeschreven en in art. 33, tweede lid, G.W. zijn vastgelegd, niet worden afgeleid dat de bevoegdheid van de krachtens de Grondwet door de wet nader aangewezen rechter ophoudt wanneer bij het te beslechten geschil een wetgevend orgaan betrokken is.

De Raad van State is opgericht als een specifiek rechtscollege om, naast die waarin de hoven en

rechtbanken voorzien, een bijkomende rechtsbescherming te bieden tegen onwettige bestuurshandelingen. Art. 14, eerste lid, R.v.St.-Wet biedt aan elke belanghebbende de mogelijkheid om een beroep tot nietigverklaring in te stellen tegen “de akten en reglementen van de onderscheidene administratieve overheden”.

Arbitragehof, 15 mei 1996, nr. 31/96 (B.S. 25.VI.1996), *Rev.Rég.Dr.*, 1996, 369, noot HOREVOETS, C. — Wanneer na het advies van de Raad van State aan een tekst wijzigingen worden aangebracht die niet voortvloeien uit de opmerkingen van de Raad van State en die wijzigingen niet opnieuw aan de Raad van State worden voorgelegd, heeft dit de onwettigheid van het besluit tot gevolg.

R.v.St., V.Z.W. *Sint-Lodewijksscholen*, nr. 47.022, 26 april 1994, noot BAERT, J., *T.O.R.B.*, 1994-95, 142.

Bibl.: — Les Nouvelles, *Droit administratif*, VI, *Le Conseil d’Etat*, Brussel, Larcier, 1975, nr. 17-21; ALEN, A., “De afdeling wetgeving van de Raad van State. Enkele bedenkingen bij haar adviespraktijk”, in *Publiek recht, ruim bekeken. Opstellen aangeboden aan J. Gijssels*, Antwerpen, Maklu, 1994, 1-28; ALEN, A., *Handboek*, nr. 328-333 en nr. 716-727; ALEN, A., CLEMENT, J., PAS, W., PEETERS, P. en VAN NIEUWENHOVE, J., “Het federale België in de gecoördineerde Grondwet van 17 februari 1994”, *R.W.*, 1994, (1345), 1347; BAERT, J. en DEBERSAQUES, G., *Ontvankelijkheid*, in *Raad van State, Afdeling administratie*, Brugge, die Keure, 1996, 522 p.; BAETEMAN, G., “De werking van de Raad van State”, *R.W.*, 1993-94, 477-478; COPPENS, A., “Art. 160 G.W.”, in *Publiek Procesrecht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Antwerpen, Kluwer, losbl.; COREMANS, H. en VAN DAMME, M., “De afdeling wetgeving van de Raad van State”, *T.B.P.*, 1987, 344-356; COPPENS, A., “De Raad van State en de administratieve rechtscolleges in de Grondwet”, *R.W.*, 1993-94, 907-913; HANOITIAU, M. en BATSELÉ, D., “Le Conseil d’Etat”, *CRISP - Courrier hebdomadaire*, 1997, nr. 1564, 41 p.; LANCKSWEERDT, E., *Het administratief kort geding*, Antwerpen, Kluwer, 1993, 234 p.; DELPÉREÉ, F., “Le Conseil d’Etat a quarante ans”, *Adm.Publ.(T)*, 1987, 124; LAMBOTTE, CH., *De Raad van State*, Heule, UGA, 1984, 580 p.; LAMBRECHTS, W., *Geschillen van bestuur*, Antwerpen, Kluwer, 1988, 339 p.; LEWALLE, P., “Les articles 160-161 de la Constitution relatifs au Conseil d’Etat et aux juridictions administratives”, *Adm.Publ.(T)*, 1994, 145-158; MAST, A., *Overzicht Administratief Recht*, nr. 762-913; RÉMION, F., *Le Conseil d’Etat. Ses compétences. Son avenir*, Brussel, Bruylant, 1990, 251-258; SALMON, J., *Le Conseil d’Etat*, Brussel, Bruylant, 1994, 627 p.;

VANDE LANOTTE, J., *Overzicht*, nr. 1142-1146, nr. 1153-1158 en nr. 1170-1251.

Comm.: — Zie art. 77, eerste lid, 8° G.W.

— Oorspronkelijk is de Raad van State bij wet opgericht als een onderdeel van de uitvoerende macht. Het is maar sinds 1993 dat het bestaan van de Raad van State grondwettelijk is bevestigd. De Raad van State behoort niet tot de rechterlijke macht, doch heeft als hoogste administratief rechtscollege een statuut sui generis.

— De Raad van State is samengesteld uit een afdeling wetgeving en een afdeling administratie.

De afdeling wetgeving verleent in hoofdzaak gemotiveerde adviezen aan de verschillende wetgevende vergaderingen en regeringen over ontwerpen en voorstellen van wet, decreet of ordonnantie en over ontwerpen van reglementaire besluiten. Die raadpleging van de afdeling wetgeving is in sommige gevallen verplicht, in andere gevallen facultatief. Op de niet-naleving van de adviesverplichting voor een voorontwerp van wet, decreet of ordonnantie, bestaat geen sanctie. De niet-naleving van de adviesverplichting voor een reglementair besluit heeft de onwettigheid van het besluit tot gevolg. Daarnaast kan de afdeling wetgeving ook worden belast met het opmaken van de tekst van voorontwerpen van wetten, decreten, ordonnanties, besluiten, reglementen of amendementen, alsook met de coördinatie en codificatie van wetgeving.

De afdeling administratie vervult zowel jurisdictionele als niet-jurisdictionele taken. Zij doet bij wege van arrest uitspraak, maar heeft daarnaast nog een adviserende bevoegdheid en een specifieke bevoegdheid inzake bekrachtiging van statuten van beroepsverenigingen (MAST, A., *Overzicht Administratief Recht*, nr. 767).

— Art. 28 R.v.St.-Wet bepaalt dat de arresten van de R.v.St. toegankelijk zijn voor het publiek en dat de R.v.St. moet zorgen voor de publicatie ervan; het K.B. van 7 juli 1997 betreffende de publicatie van de arresten van de Raad van State, waarborgt enerzijds via een informatienetwerk dat toegankelijk is voor het publiek en anderzijds via een magnetische drager, de publicatie van de arresten. De arresten kunnen worden geraadpleegd via Internet (<http://www.raadvst-consetat.be>). ◀